У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 208. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 10-го ЛИСТОПАДА 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 10, 1971 No. 208. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Вівторок, 9 листопада 1971

В АМЕРИЦІ

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ЗВ'ЯЗОК при Білому Домі у Вашингтоні Герберт Клін висловив передбачення, що президент Ричард Ніксон йтиме у виборах в 1972 році спільно із своїм теперішнім віце - президентом Спіро Егню. Однак, Клін зазначив, що це його приватна думка, а не формальне повідомлення.

СЕНАТОР - ДЕМОКРАТ ВІЛЛІЯМС ПРОКСМАЄР виступив з критикою високих видатків на оборону країни. Він сказав, що на 45 різного типу військових програм було видано велетенські суми, і до того ще майже на 50 відсотків вищі, ніж передбачалось за пляном, більше як на 35 більйонів долярів.

НЮЙОРКСЬКА ПОЛІЦІЯ РОЗІГНАЛА велику жидівську демонстрацію поблизу будинку постійного совєтського представництва до ОН, при 67- вулиці. Сотки членів Жидівської Ліґи Оборони влаштували там у неділю сидячу демонстрацію протесту проти утиску жидів у СССР. Тому, що демонстранти не мали поліційного дозволу і заблькували дорогу, їх було розігнано, а 79 осіб заарештовано.

ПОЛІЦІЙНЕ УПРАВЛІННЯ В ОТТАВІ дістало анонімне повідомлення про те, що коли на острові Амчітка буде зірвано водневу бомбу, то на території Канади будуть зірвані 50 американських заводів і фабрик. Бомбу на Алеутських островах у ЗСА успішно зірвали, але американські заводи в Канаді не потерпіли від анонімних погрожувачів. Останніми місяцями в Канаді спостерігається зусилля лівих кіл і комуністів пожвавити антиамериканську кампанію.

ДО ЧІЛЕ МАЄ НЕЗАБАРОМ ПРИБУТИ з візитою кубинський диктатор Фідель Кастро. В Сантіяґо вже змобілізовано великі поліційні сили, щоб його охороняти. З Куби до Чіле прибула окрема поліційна група — тілоохоронців Кастра, які вивчають місцевість, де він перебуватиме.

У НЮ ЙОРКУ БУДУТЬ СУДИТИ 10 поліцаїв, у тому й двох лейтенантів. Їх обвинувачено в підкупстві та співпраці із злочинним світом, на підставі зізнань у Комісії Кнаппа.

У НЮ ЙОРКУ ПРОДОВЖУЄ ЗРОСТАТИ БАНДИТИЗМ і грабунки, що видко з опублікованих департаментом поліції даних. Впродовж перших 9 місяців 1971 року у Ню Йорку було 1 066 убивств, 1 767 знасилувань жінок і дівчат, 66 167 грабунків. Значно збільшилась кількість вкрадених автомобілів та грабунків з виламанням дверей, вікон, грат, замків тощо. Минулого року за той же період у Ню Йорку мали місце 817 убивств, 1 622 знасилування і 52 714 грабунків.

У СВІТІ

ІЗ СХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ ВТІКАЮТЬ німці в більшому числі від часу підписання 4-ма амбасадорами пакту про Берлін, аніж це бувало раніше. В перших 10-ох місяцях цього року було коло 700 спроб втечі із Східнього Берліну на захід, при чому одна третина з того числа — у вересні і жовтні ц. р. Крім того 4.400 східних німців „вибрали свободу", виїхавши леґально до різних західних країн і відмовившись вертатися, а деякі з них — переплили Балтійське море до Данії або Швеції. Проте водночас збільшилося число вбитих і поранених комуністичною сторожею під час втечі: 10 осіб згинули або були поранені у вересні й жовтні ц. р.

СОВЄТИ РАПТОМ ЗАЖАДАЛИ, щоб на Балтійське море мали право впливати воєнні кораблі тільки балтійських держав, до яких, очевидно, в першу чергу зараховує себе СССР. У журналі „Совєтскій Діпломатіческій Словар", головним редактором якого є міністер закордонних справ Андрей Громико, появилася така вимога. На жаль, данський міністер закордонних справ, соціял - демократ Кіелд Ользен, прихилився до цієї вимоги, заявивши, що морські маневри членських держав НАТО повинні відбуватися тільки на захід від острова Борнгольм. Інші держави НАТО вважають Балтик таким самим відкритим морем, як усі інші моря у світі.

СОВЄТСЬКА ПРЕСА ВПЕРШЕ ПОЧАЛА писати про крадежі автомобілів та про автомобільні катастрофи. Проголошено статистику автомобільних катастроф у Грузії: за 8 місяців цього року відбулося там 1.739 автомобільних нещасливих випадків, де згинуло 455 осіб і було ранених 2.054 осіб. Водія, який завинив смерть або поранення осіб, карають в СССР в'язницею до 5-ти років.

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ІНДІРА ҐАНДІ ВІДЛЕТІЛА вже з Америки до Парижу, перевівши ще один день у Ню Йорку, де вона награла на стрічку інтерв'ю для радіостації „Нешенел Бродкестінґ Компані", — була на обіді у видавців і редакторів „Ню Йорк Таймсу" та виголосила промову в Колюмбійському університеті. Їхавши 5-ою Евеню — зупинила автокаду, висіла перед великою крамницею жіночих одягів та закупила впродовж 20-ти хвилин кілька суконок для своєї невістки.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ЗАПЕВНИВ Пакістан під час перебування пакістанської делеґації у Пекіні, що у випадку „аґресії" проти Пакістану — Китай поспішить Пакістанові з всебічною допомогою. Діючий китайський міністер закордонних справ Чі Пенґ-фей не назвав потенціяльного аґресора, але всі знали, що йдеться про Індію. Очевидно, не було мови про масакру, що її Пакістан вчинив у Східньому Пакістані та про втечу 8-ох мільйонів бенґальців до Індії.

Український Відділ „Голосу Америки" дальше пошукує кандидатів на працю

Вашинґтон. — З Українського Відділу „Голосу Америки" інформують, що директор цього Відділу п. Михайло Терпак з кінцем цього тижня перебуватиме в Лос Анджелесі в Каліфорнії та відбуватиме інтерв'ю з можливими кандидатами на працю в тій державній установі. Минулого тижня такі ж інтерв'ю мав п. Терпак у Чикаґо. В Лос Анджелесі він перебуватиме від четверга, 11-го листопада, до неділі, 14-го листопада включно й можливі кандидати на працю в „Голосі Америки" можуть порозумітись з ним телефоном чч.: (213) 842-7676 та (214) 626-7484. Платня для працівників „Голосу Америки" починається від $8,500 вгору, залежно від кваліфікацій.

Палата Репрезентантів не схвалила законопроєкту про добровільну молитву у школах

Вашинґтон. — Палата Репрезентантів відкинула запропоновану зміну в Конституції, за якою учні і вчителі могли б, коли б бажали, проводити і проказувати молитву в школі, або медитувати. Противники такої зміни голосно висловлювали своє задоволення, коли спікер Карл Алберт із Оклагоми повідомив про наслідки голосування: 240 конґресменів були за уможливлення добровільної молитви в школах, але проти проголосували 162 конґресмени. Таким чином, не вистачило 28 голосів для двох третин усіх голосів, необхідних для будь якої зміни в Конституції ЗСА. За кілька годин перед голосуванням там же, у Палаті Репрезентантів, лише яких 20 конґресменів прийшли на молитву — з усіх 431, що її провів капелян о. д-р Едвард Лач. У 1963 році Найвищий Суд виніс постанову про скасування молитви чи медитації у публічних школах, на тій підставі, що така практика порушує Першу і Чотирнадцяту поправку до Конституції. Проти молитви в школах голосував також священик-езуїт Р. Дрінан із Массачузетсу. За право молитись у публічних школах голосували 138 конґресменів - республіканців і 102 демократи, а проти голосували 26 конґресменів-республіканців і 136 демократів.

Відомий релігійний проповідник, євангелист Віллі Ґреґем, довідавшись про вислід голосування в Палаті Репрезентантів, заявив, що в цьому випадку конґресмени не пішли за бажанням більшости американського народу.

Рада Платні встановила 5½-відсотковий стандарт для підвишок заробітних платень

Вашинґтон. — У понеділок 8 листопада ц. р. покликана урядом з-поміж представників бизнесу, світу праці і громадянства Рада Платні вирішила 19 голосами проти 5 встановити 5.5 відсотковий стандарт для підвишок заробітних платень у другій фазі економічної програми уряду. Проти цього вирішення голосували усі представники світу праці. У своїх напрямних для здійснюваних тепер економічних заходів названа рада вирішила також виключити можливість ретроактивної виплати підвишок заробітних платень, що їх працюючі втратили під час обов'язуючого тепер замороження цін і заробітних платень, який то період кінчається з днем 13 листопада ц. р. Підвишки платень в рамцях дійсних тепер контрактів моґтимуть бути виплачувані у другій фазі боротьби з інфляцією, під умовою, що вони не порушують інтересів даної сторони і якщо проти цього не запротестують 5 членів Ради Платні. Подробиці і напрямні економічної політики Уряду й реґулювання заробітних платень будуть випрацьовані найближчим часом і будуть проголошені вони, мабуть, ще до кінця цього тижня. Після рішення Ради Платні про обмеження в підвишках платень і виключення виплат залеглих підвишок Дж. Міні, президент АФП і КІО заявив, що цим скасовано дійсність обов'язуючих тепер контрактів між підприємствами і робітничими спілками.

В Джерзі Ситі відсвяткували Листопадові роковини

Джерзі Ситі. — Український Конґресовий Комітет, Відділ в Джерзі Ситі, влаштував в неділю 7-го листопада ц. р. у залі місцевого Українського Народного Дому вечір, присвячений „Пам'яті Листопадового Чину". В. Ґала відспівав Американський Гимн, після чого голова Відділу УКК д-р Є. Котик відкрив Вечір коротким словом, в якому вказав на традицію Листопадових святкувань і, зокрема, згадав про недавню смерть славетньої пам'яті Лева Лепкого, командира сотні кінноти УСС і автора „Журавлів". Приявні вшанували пам'ять Померлого вставанням з місць і однохвилинною мовчанкою. Промовець представив також приявних кількох українських воєнних ветеранів. — Ред. Іван Кедрин виголосив святочну промову, нав'язавши минуле з-перед 53-ох років до сучасних подій у світі й Україні та вказавши на світла й тіні шансів української визвольної справи. — У мистецькій частині — квартет бандуристів у складі пп. В. Юркевич, І. Івашко, М. Білецький і Р. Левицький — відспівав по три пісні в обох частинах Вечора, — Нуся Вох віддеклямувала вірш С. Черкасенка „В день першого листопада", — Наталя Штомпіль вірш Ю. Шкрумеляка „Я дитина українська". — Оксана Шеремета вірш Марійки Підгірянки „ І серце так говорять" і Оля Бойко — вірш Р. Завадовича „Дух волі". Закінчено Вечір відспіванням „Ще не вмерла". Приявних було к. 250 осіб.

В Чикаґо вшановано основників Клюбу Заслужених УНС Т. Шпікулу, М. Ткачука і М. Семкова

Чикаґо. — Минулої суботи, 6-го листопада, тут в Союзовому Домі святочно вшановано заслуги трьох членів-основників Клюбу Заслужених УНС: головного радного Тараса Шпікулу, М. Ткачука та М. Семкова. Клюб Заслужених УНС відповідає відомим „клюбам мільйонерів" комерційних асекураційних компаній. Ці компанії за основу членства в таких клюбах беруть суму, на яку асекураційні аґенти забезпечили своїх клієнтів, а УНС в основу членства ставить число громадян, яких члени Клюбу придбали УНСоюзу і нашій зорганізованій громаді впродовж одного календарного року. Всі три відзначені члени Клюбу були його засновниками десять років тому і всі вже десять років під ряд придбали УНС бодай по 25 членів річно. На ділі вони придбали куди більше. Якщо взяти до уваги довгі роки їх праці для УНС, то число зорганізованих ними членів йде в сотні й тисячі.

Святочна вечеря - бенкет на пошану трійки тих заслужених діячів, розпочалася молитвою, яку відмовив о. протопресвітер Дмитро Білецький, після чого голова Окружного Комітету в Чикаґо, головний радний інж. Анатолій Дорошенко, виголосив привітальне слово й представив особи, приміщені за почесним столом. Побіч

(Закінчення на стор. 3-ій)

Секретар оборони Лерд вдоволений ситуацією у В'єтнамі

Вашинґтон. — Секретар оборони Мелвін Лерд, вернувшись з дводенної інспекції і нарад, що їх перевів у Південному В'єтнамі заявив, що він дуже вдоволений поступом „в'єтнамізаційного" процесу: мовляв, південно-в'єтнамська армія краща тепер і більш боєздатна, ані ж можна було сподіватися, коли почали розбудовувати її. Вона — продовжував секретар оборони — може й не виграє кожної битви, але має силу і здатність ставити рішучий спротив ворогові. Тому Мелвін Лерд натякнув на можливість приспішення темпа відкликування американських військ із В'єтнаму й закінчення активної ролі Америки в тамошній війні. Всі американські війська у В'єтнамі нараховують на нинішній день 191.100 і до кінця цього місяця зменшаться до числа 184.000. Дотепер відкликувано з В'єтнаму по 14.300 військовиків місячно, надалі будуть, мабуть, відкликувати їх по 20.000 місячно. ЗСА змагають до того, щоб залишити у Південному В'єтнамі тільки військових дорадників і частини, потрібні для охорони американських летовищ та іншого військового майна. Секретар Мелвін Лерд не подав ніяких подробиць щодо числа і родів війська, яке залишиться у Південному В'єтнамі від половини наступного року, бо у цій справі президент Ніксон проголосить окрему заяву в найближчих днях. Покищо найактивніше американське летунство, яке бомбардує північно-в'єтнамські протилетунські батерії.

Пекін заповідає обережну тактику в Об'єднаних Націях

Об'єднані Нації. — Комуністичний Китай не орієнтується добре в терені Об'єднаних Націй, мусить спершу розглянутися і тому зберігатиме спершу дуже обережну тактику — заявив прем'єр Комуністичного Китаю Чу Ен-лай в інтерв'ю, що його дав представникові японського щоденника „Асагі Шімбун". Чу Ен-лай покликався на стару китайську сентенцію „Будь обережний, коли станеш перед проломою". Це не значить, добавив Чу Ен-лай, „що ми не маємо довір'я до себе, — ми його маємо, але не можемо бути нерискретними і газардистами". Тим часом до Ню Йорку прибула перша партія комуністичних китайців: це 6-членна група, яка має приготовити різні технічні справи, пов'язані з приїздом делеґації Комуністичного Китаю на 26-ту Сесію Генеральної Асамблеї та персоналу постійної амбасади Пекіну в Об'єднаних Націях: справи помешкання, охорони, транспорту і т. п. Ці перші шість осіб прилетіли з Парижу в загальній пасажирській клясі і були збентежені, коли на летовищі привітала їх велика група дипломатів, журналістів і поліції. Вони замешкали в Рузвелт-готелі в Ню Йорку, де, вірогідно, замовлять цілий один поверх для членів делеґації. Хоча речник тієї групи заповів, що в середу 10 листопада прибудуть члени делеґації, проте речник французької летунської лінії поінформував, що в четвер 11 листопада прилетить до Ню Йорку 46 китайців. Прибулі в понеділок першим своїм ділом відвідали румунську і альбанську місії при Об'єднаних Націях.

Америка припинила висилку зброї Пакістанові

Вашинґтон. — Американський Уряд уневажнив уділений різним компаніям дозвіл на продаж Пакістанові зброї на загальну суму 3.600.000 дол. Речник Державного Департаменту, повідомивши про це пресу, зазначив, що „однаково наш Уряд, як уряд Пакістану були свідомі становища Конґресу в цій справі" — чим він натякнув на опозиційні настрої в Сенаті і в Палаті репрезентантів проти висилання зброї Пакістанові, який вживав її для масакри політичних опозиціоністів в Східньому Пакістані. Уряд Пакістану ніби погодився на скасування тих замовлень. Постачання зброї Пакістанові було причиною конфлікту ЗСА й Індії: президент Ніксон буцім-то поінформував кілька днів тому індійського прем'єра Індіру Ґанді, що транспорти зброї для Пакістану вже припинилися. Відійдуть туди ще тільки запасові частини вартости 160.000 дол., навантажені вже на кораблі у Нюйоркському порті. Індіра Ґанді головно наполягала, щоб президент Ніксон інтервеніював у пакістанського президента в користь арештованого після 25 березня ц. р. лідера східньо-пакістанських автономістів-бенґальців, Шеїха Муїбура Рахмана, якого мали судити за „зраду" і доля якого не відома.

Появилася збірка статтей і есеїв Юрія Лавріненка „Зруб і парости"

Ню Йорк. — У видавництві „Сучасність" вийшла 334-сторінковою книжкою п.н. „Зруб і парости" збірка статтей, есеїв і рефлексій відомого українського еміґраційного літературознавця, літературного критика і публіциста, упорядника антології „Розстріляне відродження" й автора багатьох праць Юрія Лавріненка. Збірка складається з трьох циклів статтей та есеїв про діячів трьох періодів сучасної української літератури: Розстріляного Відродження, еміґраційного і західньоукраїнського 1930-40-их років та найновішого, репрезентованого поетами нюйоркської групи і шестидесятниками в Україні. В першому із цих циклів п.н. „Література межової ситуації", попередженому статтею під такою ж назвою, надруковані статті про М. Хвильового, М. Рильського, О. Вишню, мовознавців В. Ганцова й О. Курило, Леся Курбаса, К. Буревія, В. Домонтовича й О. Білецького. Другий цикл п.н. „Незрадлива муза вигнання" охоплює постаті і творчість Ю. Дарагана, Є. Маланюка, О. Теліги, О. Лятуринської, В. Барки, І. Багряного, Л. Лимана, О. Веретенченка, Б. Кравцева, Юрія Клена, Ю. Шереха та Д. Чижевського. У третьому циклі п.н. „Повстання проти змори" зібрані статті й есеї про Е. Андієвську, П. Килину, Ю. Тарнавського, Б. Бойчука, Б. Рубчака і про поетів 60-их років в Україні. Наприкінці поданий індекс імен. Видана книжка статтей та есеїв Юрія Лавріненка з мистецькою обкладинкою графіка Якова Гніздовського. Ціна книжки 6.00 дол. Замовляти можна у George Lopatynski, 875 West End Ave., New York, N.Y. 10025, або в книгарні „Свобода".

НТШ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО СВОГО 100-РІЧЧЯ

Ню Йорк. — Дня 7-го листопада 1971 р. відбулося тут пленарне засідання Управи НТШ, присвячене здебільша дальшій підготові до відзначення 100-річного ювілею НТШ, зокрема в ЗСА. Вирішено негайно приступити до публікації та поширення серед найширших кругів громадянства короткої історії діяльности НТШ за весь час існування у Львові і потім на еміґрації. Цю публікацію опрацював проф. д-р В. Лев. Вона має також появитися в англійському перекладі для інформації американського суспільства.

Видавничий плян з нагоди відзначення століття НТШ передбачає крім того публікацію таких нових наукових і літературних творів:

а) З початком 1972 року має появитись в Українській Літературній Бібліотеці НТШ поема Івана Франка „Мойсей" та інші вибрані його твори, в англійському перекладі поетеси Віри Рич, з передмовою проф. Кларенса Меннінґа та під редакцією проф. д-ра В. Лева. Ілюстрації для цього видання виготовив графік Михайло Кушнір.

б) В рямках ювілейних видань Філологічної Секції НТШ підготовляється дальший том творів письменниці сл. п. Софії Парфанович, який появиться впродовж 1972 року, з видавничого фонду Покійної.

в) В серії видань Бібліотеки українознавства НТШ знаходяться вже в друкарні два дальші томи історії України з доби УНР в рр. 1917-20 п. н. „Україна і европейський заколот в рр. 1917-20", пера проф. д-ра М. Стахова, (Український Вільний Університет), проф. д-ра П. Стерча (Інститут Дрекселя) і проф. д-ра М. Чировського (Сітон Голл Університет). Ця праця появиться в перших місяцях 1972 року, дальші два томи цієї серії історії України є в підготові.

г) В міру успішної збірки ювілейних датків має бути приготована до друку англійською мовою спільна пра-

(Закінчення на стор. 4-ій).

ВІДБУВСЯ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ

Ню Йорк (МС) В днях 30-31 жовтня тут у залі Українського Інституту Америки відбувся З'їзд і річні загальні збори Т-ва Української Кооперації (ТУК) з участю понад 120 делеґатів-представників української кредитової кооперації та запрошених гостей-делеґатів цілого ряду українських організацій і товариств, зацікавлених постійним ростом українського кооперативного руху, вкладником якого є 22 кредитові кооперативи із 28.000 членства та понад 39 мільйонів долярів майна.

Українські церкви репрезентували о. д-р В. Гавліч і митр. протоієрей о. І. Данилевич; СКВУ і УНСоюз-голова Й. Лисогір. УКК мін. Ю. Ревай і мгр І Базарко, УРС-голова А. Батюк, „Провидіння"-Р. Кравців, централю українських Гром. Організацій Н. Йорку адв. Р. Гуглевич, Об'єднання Українців Америки „Самопоміч" адв. Флис, а Асоціяцію Українців Америки д-р Р. Барановський. Присутніми теж були заслужений автор історії української кооперації д-р Ілля Витанович і сеніор українського кооперативного руху-Нестор українських економістів-б прем. уряду УНР-проф. д-р Борис Мартос, якого присутні вітали дуже оваційно. Участь у конференції приймали теж представники американської кооперації, в особах: М. Ґреґорі (представник уряду), Векслер (президент Кооп.

(Продовження на стор. 3-ій)

В УВАН відбулася конференція істориків і дослідників суспільних наук

Ню Йорк. — 6-го листопада ц.р. тут у приміщенні УВАН відбулася 9-та Наукова конференція істориків і дослідників суспільних наук, присвячена проблемам міжвоєнної Галичини. Конференцію відкрив проф. Василь Омельченко, науковий секретар УВАН, а провадив нею проф. Тарас Гунчак, організатор конференції. Мґр Роман Ільницький у своїй доповіді „Вплив українізації на політику Західньої України в 20-их роках", схарактеризував політичне становище цілої України при кінці 1919 року, дав загальний погляд на українізацію УССР в рр. 1920-1930 і на тому тлі показав, як події в УССР впливали на діяльність українських політичних партій в Галичині і на Волині. Автор доповіді ілюстрував свої висновки посиланням на оригінальні документи того часу. Найобширніше він обговорив політику УНДО, КПЗУ і Сельробу, а також схарактеризував політичний профіль тогочасних галицько-волинських культурних, літературних і громадських

(Закінчення на стор 4-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ЮВІЛЕЙ УАПЦЕРКВИ

Вінніпеґ. — У Центральній Залі Манітоби відбулася при численній участі громадянства 7-го листопада святкова Академія для відзначення 50-ліття відродження Української Автокефальної Православної Церкви в Україні. Головну доповідь виголосив Архиєпископ УГК-Церкви Владика Михаїл. У мистецькій частині виступали 5 хорів, у тому й Катедри Пресв. Тройці та хор дітей з Недільної Школи.

ДО 50-РІЧЧЯ УТГІ

Ню Йорк. (М. І.) Діловий Комітет для відзначення 50-літнього Ювілею Української Господарської Академії і Українського Технічно - Господарського Інституту інформує, що ювілейні святкування відбудуться дня 27 травня, 1972 року в Українському Інституті Америки 2 Схід 79-та вул. в Н. Й. (Постійна адреса Т-ва Абсольвентів). В програмі Ювілею: наукова конференція, виставка видань УГА - УТГІ, концертова частина. З цієї нагоди буде видрукований 3-ій том історії УГА - УТГІ. Із смертю секр. св. п. О. Козловського просимо всю кореспонденцію спрямовувати на адресу Т-ва Абсольвентів.

У ФРЕКВІЛІ ПОМЕРЛА ТЕКЛЯ КРОЛЯК

Фреквіл, Па., Дня 26-го жовтня ц. р. померла тут довголітня, впродовж 48 років, членка 382-го Відділу УНСоюзу і його предсідниця на протязі останніх 25 років, сл. п. Текля Кроляк, уроджена Муха. Покійна народилася в Щавнім, повіт Сянок, Галичина в 1898 р. До Америки приїхала молодою дівчиною. Була жінкою пок. Семена Кроляка і матір'ю двох дочок і двох синів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $18.00, на пів року — $9.50, на 3 місяці — $5.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Совєтське людовбивство

Справа широко практикованого в Совєтському Союзі запроторювання до психіятричних лікарень здорових психічно, але опозиційно наставлених до режиму людей, десидентів за своїми поглядами й переконаннями, широко відома в усьому світі. Десятки томів можна вже скласти із свідчень совєтських громадян, що вироками судів, чи й без таких вироків, просто з доручення органів КҐБ були запроторені до т. зв. психіятричних лікарень і каралися там довгими місяцями, примушені відбувати довготривале „лікування", яке дуже часто користується недозволеними в жадній країні засобами, в тому числі примусовим впорскуванням різних препаратів для послаблення волі і ламання опору в'язнів. Чимало таких збірників вже опубліковано.

Стосована совєтським режимом практика поборювання внутрішньої опозиції в СССР з допомогою „психіятричного лікування" відома також широко і совєтським громадянам в самому ж таки СССР. Про це вони можуть дізнатися з поширюваної „Самвидавом" підпільної літератури — писань і свідчень примусових в'язнів психіятричних лікарень, листів, скарг і клопотань їхніх рідних, висиланих до уряду й партії з протестом проти протизаконних дій совєтських психіятрів - кагебістів.

Про наявність все ширшого обурення з цього приводу серед совєтських громадян може свідчити й публікована в московських „Известиях" з 24 жовтня ц. р. стаття якогось К. Брянцева п. н. „Лжерадители в трясине клеветы" — „Лжедобродійники в баговинні наклепів", що в ній редакція цього органу була примушена заговорити про факт запроторювання людей до психіятричних лікарень і намагається виправдати такого роду практику ствердженням, що „лікують" в такий спосіб тільки „осіб, які вчинили суспільно - небезпечні дії в стані непритомности" або таких, „що захворіли психічною хворобою під час слідства, суду чи й після проголошення вироку". Обороняючи цю практику, „Известия" посилаються на те, що совєтську психіятричну науку високо цінують американські, британські й інші вчені. Заперечуючи факт „лікування" здорових людей психіятричними засобами, „Известия" тільки підтвердили своїм „обуренням" і лайкою, що такі речі в СССР діються, вкриваючи водночас із цим ганьбою совєтських лікарів - психіятрів, які стосують таке „лікування" у відношенні до здорових людей — мистців, письменників, науковців, суспільних діячів.

Пашпорти і присяга

Державний секретар Вілліям Роджерс розіслав розпорядження всім станицям, які видають американські пашпорти, щоб не видавали їх тим, які при зголошуванні аплікації відмовляються скласти присягу вірности Конституції. Ліві ліберали, зорганізовані у „Юнії американських громадянських вольностей", негайно запротестували проти цього буцімто обмежування свободи американського громадянина, який „має право" дістати пашпорт без ніяких обмежень і застережень. Названа організація покликується на прецедент з 1967 року, коли службовці пашпортових станиць припинили тимчасово відчитувати текст присяги, що її повторюють апліканти на пашпорт.
пашпорт.

Протест ніби принципових оборонців конституційних прав американських громадян мусить щонайменше дивувати: чому відмовлятися від повторювання формули, яка говорить про потребу льояльности супроти Конституції країни? Відмовлятися від тієї приґадки при нагоді отримування пашпорта — значить, логічно, стверджувати, що людина, яка хоче виїхати за кордон, не почуває себе зобов'язаною бути льояльною супроти власної держави і її законодавства. Це тим дивніше, що коли тільки власник пашпорта ЗСА опиниться за кордоном в будь-яких труднощах, особливо ж попаде в конфлікт з властями чужої держави, він може й повинен звернутися до американської амбасади чи американського консуляту, які приходять йому з допомогою.

Тому становище лівих лібералів у даному випадку покривається із становищем усіх тих виразно підривних організацій, які вважають за річ нормальну використовувати всі конституційні права і вольності, щоб своєю роботою ту Конституцію і ввесь державний лад підривати. Всі ці люди вважають, що держава є для них, а вони не мають супроти держави і її законного, народом обраного проводу, ніяких обов'язків. Таке становище нісенітне. Відновлення обов'язку складати присягу при зголошуванні просьби на пашпорт цілком правильне. Воно дає теж нагоду перевірити, хто почувається та хто не почувається до обов'язку льояльности і хто не має морального права вимагати пашпорта та опіки за кордоном.

Софія Наумович

КУРТУАЗІЯ Й ІРОНІЯ

Хоч як нас усіх гидило непривабливе обличчя (якщо так можна назвати салом налитий квадрат) Брежнєва, що цілий тиждень „прикрашало" французьку телевізію, ми мали все ж таки деяке задоволення від свідомости, що перед нами розігрується знаменита, — щось як гоголівський „Ревізор", — комедія.

Уже саме зіставлення двох пар: елеґантних Помпіду з дрібноміщанськими Брежнєвими („мадам Брежнєва" теж не відзначається ні молодістю, ні красою) поставило цих останніх у невигідне положення. Мабуть, свідомий цього Брежнєв намагався надробляти „широкою усмішкою", яку зразу пояснили радіокоментатори фактом народження Брежнєва в Україні, де люди „не такі похмурі, як на півночі".

Відсутність французького „народу" для оплескування москалів виповнили комуністи своїми „кадрами" з червоними полотнищами та фальшивим співом „Інтернаціоналу", зокрема ж, як ствердили журналісти, на вулиці Мрі Роз, де колись мешкав Ленін, та у старому порті Марселю.

Про виселення 70-ох утікачів із „соціялістичних країн" на Корсику, про всюдиприсутність п р едставників поневолених народів, зокрема молоді з транспарентами, летючками, афішами, про підпалення червоних прапорів уздовж авеню Шамс-Елізе, що наподібнило її, першого ж вечора, до Неронових живих смолоскипів, про зайняття жидами дому Товариства „Франс - СССР", про молодця, що кинувся на Брежнєва, коли він сідав до авта на вул. Ґабрієль, та молодої жінки, яка хотіла була вручити листа „мадам Брежнєвій", — французька преса, радіо і телевізія говорили дуже стримано, щоб не „образити гостя", який і так дивувався „відвазі" журналістів, зокрема ж, коли вони загнали його в кут запитаннями про Чехо - Словаччину.

Французька куртуазія супроти „генсека компартії", як ввесь час „величали" Брежнєва, дивуючись цим почестям (гарматні постріли!), що належать голові держави, пішла так далеко, що промовчала виступ нашого Верховного Архиєпископа на римському синоді. Очевидно, правда про переслідування Церкви в СССР ніяк не підходила до цих гарних слівець про „волю" „мир" і т. п., якими перекидалися французький президент і московський генсек.

І врешті підписання „договору", що було завершенням цих марудних відвідин (замість призначених двох годин на розмови, Брежнєв жадав чотирьох!), скоментували журналісти як щось незрозуміле. Говориться про „невмішування" у чужі справи, — чи це значить, що зайшла якась зміна від часу „Праги"? Представник ТАСС виявив „святе обурення": „Ніякої зміни! У нас було таке ставлення від самого початку!" Ф р а нцузькому журналістові довелося залишитися на телевізії з відкритим від здивування ротом..

Та все має свій кінець, і навіть довжелезна „прощальна" промова Брежнєва у французькій телевізії, яка, зрештою, „вилізла боком". Тож, попрощавшись з „милими гостями", през. Помпіду негайно виїхав на відпочинок до своєї Оверніі, а журналістам нарешті розв'язалися руки. Вони в першу чергу радісно повідомили, що „засланці" вже повернулися з Корсики, а телевізія поспішила передати короткометражку про їхнє перебування на сонячному острові. Згіршені таким недемократичним потягненням, очевидно, на вимогу Москви, — люди могли побачити, як „жертви Брежнєва" ходять по горах, купаються у морі та грають у карти... з поліцаями. А щасливі втікачі з совєтського „раю" могли зробити деякі порівняння — наприклад, з Колимою, Кінґірі, Мордовією... У радіо зразу подали вістку про заяву 16-ти українських єпископів, нав'язуючи її до попереднього виступу „дю кардіналь украєн", а щоденна преса зразу ж таки скористалася приверненою „свободою слова".

Ще Брежнєв не виїхав з Франції, а „Фіґаро" з 30 жовтня вже приніс декілька статтей, самі наголовки яких говорять про їхній зміст: „Фальшива нота", „Гострі протести", „Посмак свободи" і т. п. Дві знімки на першій сторінці, одна побіч одної представляють Брежнєва, який обережно, здалеку, через густий мур французької поліції й каґебістів вітає робітників, і молодця, якого знешкодила поліція, коли він кинувся на авто Брежнєва. Замітка про жінку, яка підступила до „мадам Брежнєвої", доповнює двозначну картину тієї „візити".

У статтях зразу видно перевагу дотепної французької іронії над вимушеною куртуазією. У статті „Фальшива нота" Роже Масіпа, читаємо:

„Візита п. Брежнєва пройшла добре, хоч переговори не мали великого значення. Тож прикро, що в останній хвилині проскрипіла фальшива нота у концерті палких промов. Ця заувага відноситься до промови совєтського генсека у телевізії. У принципі — у цьому немає нічого шокуючого, адже през. Помпіду теж говорив до совєтського народу. Але наш президент говорив коротко і беріг себе від будьякої пропаґанди.

„Промова Брежнєва зовсім відмінна. Вона була зареєстрована у Москві. Алеж на місці він повинен був звузитися до кількох приязних, необразливих загальників. Але так не сталося. Французькі слухачі мусіли 24 хвилини вислухувати пропаґанду, в якій оратор дав найбільш підхлібну картину своєї країни, наводячи, з дивною наївністю, такі „успіхи", як ясла, житлові будинки, життьовий рівень, та змальовуючи лубочну картину

(Закінчення на стор. 4-ій)

П. Феденко

PLUS CA CHANGE...

Мюнхен. — Чим більше це змінюється, тим більше лишається однаковим (Plus ça change, plus reste la même chose), — кажуть французи. Мова йде про зміну зовнішню, бо внутрішній зміст лишається той самий.

Уже на початку большевизму, побувавши в Росії після большевицького перевороту 1917-1918 р., Томаш Масарик, чеський філософ, а пізніше президент Чехо-Словаччини, писав, що російські комуністи скинули царя, але царизм зостався.

Коли взяти на увагу недолю літератури під комуністичним режимом і страх письменників висловити те, що вони думають, то доводиться дивуватися схожості їхніх переживань із ситуацією літераторів під царською владою.

Федір Достоєвський, російський письменник українського роду (його дід був протоєреєм у Брацлаві на Поділлі), був заарештований 1849 р. разом з іншими особами, що сходилися у Михайла Буташевича - Петрашевського, обговорюючи різні літературні та громадські справи. Цар звелів засудити „злочинців" на кару смерти, але „помилував" їх: після сповіді перед розстрілом прочитано волю царя Миколи І — послати молодих мрійників на каторгу і потім на службу „в солдати". Це сталося 22 грудня 1849 року.

Підсудний Достоєвський у своїх зізнаннях заперечував вину свою та інших заарештованих. Він писав: „Так, якщо бажання ліпшого — лібералізм, вільнодумство, то в цьому розумінні, можливо, я вільнодумець, як можна назвати вільнодумцем кожного, що в серці своїм чує право бути громадянином, чує своє право бажати добра своїй країні..."

Достоєвський, як і багато теперішніх письменників, засуджених комуністичним режимом, не виступав проти самодержавної системи (тепер — „совєтської конституції"). Він уважав, що царський уряд був прихильний до інтересів і потреб людности: „На мою думку, коли б усі ставилися щиро до уряду, то було б далеко ліпше для нас самих. Мені завжди було смутно дивитися, що ми всі неначе підсвідомо чогось боїмося; що ми, наприклад, коли зійдемось гуртом в публічному місці, то дивимось один на одного з-під лоба, скоса дивимось набік, когось підозріваємо".

Вячеслав Чорновіл, Валентин Мороз та інші також хотіли щиро говорити з „урядом", і знаємо, чим це скінчилося.

Далі Достоєвський писав про цензуру: „Мені було сумно, що професія письменника перебуває в наш час під якимсь темним підозрінням і на письменника уже заздалегідь, перед тим, ніж він щонебудь написав, цензура дивиться мов би на якогось натурального ворога для народу... Мені смутно чути, що інший твір забороняють не тому, що в ньому знайдено щось ліберальне, вільнодумне, супротивне моральності, а, наприклад, через те, що повість або роман надто сумно кінчається, що виставляється надто темна картина"...

Відомо, що так званий „соцреалізм" у країнах совєтського бльоку вимагає, щоб письменник описував „позитивних героїв" і „веселе, щасливе життя" під комуністичною д и к татурою. Цього вимагала від письменників також цензура за влади царя Миколи І.

Достоєвський писав про згубний вплив цього „царреалізму" на літературу: „Літературі трудно жити в такій напруженій ситуації. Цілі жанри мистецтва мусять зникнути: сатира, трагедія вже не можуть існувати... Чи можна писати самими ясними барвами? Як можна бачити ясну сторону картини без темної? Кажуть: описуй геройства, чесноти. Але чесноти ми не пізнаємо без пороків. Сама тямка — добра і зла — вийшли з того, що добро і зло постійно жили разом, впоряд. Але нехай би я тільки подумав поставити на сцену неуцтво, порок, злочин, зарозумілість, насильство! Цензор зараз буде мене підозрівати, подумає, що я говорю про все взагалі, без вийнятку".

Далі Достоєвський рішучо виступає проти всякого роду політичних директив літературі і мистецтву взагалі: „Мистецтву непотрібні директиви, мистецтво є ціллю само для себе, автор повинен дбати тільки за мистецтво, а ідея прийде сама від себе..."

Бідолашні п и с ьменники під комуністичним режимом, читаючи ці слова Достоєвського про цензуру, скажуть: Нічого не змінилося! Тільки письменників судили й карали тоді за політичні ідеї, а тепер карають за порушення правил, ухвалених партією для літератури. Спробував Олесь Гончар дещо відійти від „соцреалізму" в романі „Собор", і на нього накинулася критика, хоч політичних гріхів Гончар не має. Інші критиковані, переслідувані, карані також стоять на „совєтській плятформі", однак цензура і „органи безпеки" душать вільну, незалежну думку в зародку.

Достоєвський писав у своїх зізнаннях, що він не збирався робити революцію в Росії, тільки надіявся на реформи: „Я бажав багато поліпшень і реформ. Я нарікав на багато зловживань. Але вся основа моєї політичної думки сподівалася змін від самодержавної влади. Все, чого я хотів, це — щоб нічий голос не був заглушений і щоб вислухали, по змозі, кожну нужду. Знаю, що закони охороняють усіх і кожного; вірую в це, але, на біду, є зловживання, їх багато. І тому я вивчав, сам обдумував і любив слухати розмови, в яких люди, що знають більше за мене, говорили про можливість деяких змін і поліпшень".

Про реформи й поліпшення мріяли теж наші сучасники — Лук'яненко, Чорновіл, Мороз та інші. Але закорінена система не визнає своїм підданим права вільно думати. Царський деспотизм зостався тиранією, перемальованою на червоно.

І. Вовчук

НА ПОЛІ КАРТОПЛЯНОМУ

(4)

На Полтавщині і на Курщині врожай видався дуже добрий („Сільське Життя" з 30 липня). І в Білорусі вирощено не поганий урожай. Але доля білоруського врожаю у всесоюзному зерновому балянсі становить менше як 3%.

На підставі даних урядової преси можна встановити, що недородом захоплено три республіки: РСФСР, Україну і Казахстан — головні постачальники зерна для імперії — СССР. Крім посухи, на врожай неґативно вплинули дощі і вітри під час жнив. „В Дніпропетровській, Донецькій, Одеській, Запорізькій, Закарпатській і інших областях жнива були важкими". Вітри з дощами в багатьох районах прибили хліб до землі. Подібне спостерігалося і в центральній Росії, як писало „Сільське Життя з 8 серпня.

Преса вказувала на ще одну особливість цього року: весна в багатьох районах запізнилася, а літо видалося холоднувате, особливо в Заволжі. Торік у середині липня тут косили жито, а цього року воно було ще зеленим. Вказуючи на спізнене дозрівання хлібів, газети висловлювали побоювання, що до перших морозів не закінчиться збирання. Занепокоєні повільними темпами косовиці, „Известия" з 19 серпня твердили, що по всій країні на 15 серпня скошено хліб тільки на половині посівних площ (скошено, а не зібрано). На 3,5 мільйона гектарів менше, як у цей час минулого року.

На Північному Кавказі, Алтаї і в Західньому Сибіру вигляди на врожай були добрими. Але „Правда" з 30 липня висловлювала занепокоєння, що хліб не дозріє до морозів, які тут починаються вже у вересні. Крім ранньої осени з приморозками збирання врожаю в Сибіру, Казахстані та й на Алтаї ускладнюються тим, що в цих краях не вистачає техніки і під час жнив бракує людей. Кожного року на ці простори перекидається велику кількість техніки і людей, головно механізаторів. Цього року було те саме: комбайни, трактори, вантажні авта, жниварки і механізаторів переводилося на битву за врожай. „Известия" з 15 серпня в редакційній статті, радіючи, писали на першій сторінці: „На допомогу хліборобам Сибіру і Казахстану ідуть комбайнери, шофери з півдня країни. З України вже виїхало до Казахстану 2 500 механізаторів. Все це люди досвідчені".

Але пересування техніки і людей було організоване гірше, як минулого року. На 15 серпня (найпізніший термін прибуття техніки за плянами) з К р а снодарського краю мало прибути 1 200 комбайнів, а відправлено лише 750 (це ще не прибули). З Ростовської области із запланованих відправити 300 комбайнів відвантажено 136, а чимало областей в середині серпня нічого не відвантажили. Щодо місцевої техніки, то, як алярмували „Известия" з 17 серпня, значна частина її або несправна, або не забезпечена людьми.

Про організацію праці механізаторів і використання техніки „К о м с омольская Правда" з 20 серпня писала: „На полі стоїть комбайн. Т. Карпачев сердито відкручує гайки. „Все, відробився. Ремінь пошматований, а другого немає. Ні наладчика, ні механіка. І де їх шукати — не знаю". Перед жниваркою, схиливши колоски до землі, вставала пшениця суха, як порох".

Це — в Челябінській області. Те саме і в Караґандинській. „Комбайнер М. Ленів прибув з Полтавщини. Йому дано комбайн, мов би нестарий, з 1970 року. Але він без акумуляторів. На жниварці порваний ланцюг. Довгенько комбайнер шукав його. Завідувач майстерні порадив: „Шукай!" Механізатори гірко посміхаються з тієї поради. Але що зробиш, доводиться шукати запасні частини. А як знайдуть, то, щоб зберегти, їм доводиться спати біля машин, бо інакше не дораховуються деталів". Кожний же шукає. „Тільки відійшов, а з жниварки вже шатун знято", — каже Ленів. Він знайшов ланцюг, але не міг його приладнати, бо не було чим. А сонце вже під обід підбилося" („Комсомольская Правда" з 22 серпня).

При такій організації праці ніяка техніка не ґарантує вчасного збирання хліба в Сибіру, Казахстані та на Алтаї. Все промовляє за те, що збір зерна в цьому році буде менший, як минулого року. А посередній урожай на Україні не перекриє недобору в Казахстані, Надволжі, в Західньому Сибіру. Про розмір урожаю в минулому році населення країни довідалось тільки в кінці березня 1971 р. на відкритті 24-го з'їзду КПСС. Сам генеральний секретар похвалився перед партійними вельможами „рекордовим" збором зерна — 186,4 мільйона тонн, підкресливши „велику перемогу партії на аграрному фронті" під його „мудрим" керівництвом.

На підставі преси, дійсний урожай в минулому році був відсотків на 10 менший, як проголосила після довгих статистичних маніпуляцій „Правда", і при „рекордовому" врожаї в одній лише Канаді торік уряд СССР закупив пшениці на 86.4 мільйона долярів.

Цього року буде зібрано значно менше, ймовірно 150-160 мільйонів тонн зерна. А за п'ятирічним пляном брежнєвської п'ятирічки середньорічний урожай мав би становити 195 мільйонів тонн, щоб задовольнити потреби населення і постачити сировину для виробництва. Звичайно, що при значно меншому врожаї цього року в країні не буде катастрофічного стану. Зменшать щоденні порції корму для тварин, а це відіб'ється на продукції тваринництва і його розвиткові, який і без того відстає. Україна, за звідомленнями преси, плян продажу зерна

(Продовження на стор. 4-ій)

НА СТОРОЖІ БОЖОГО СКАРБУ

(Доповідь Владики Мстислава на VII Соборі УПЦ в ЗСА)

(1)

Зовнішні форми організації Української Автокефальної Православної Церкви в Україні сьогодні не існують: їх насильно й ж о р с т о к о зруйнував совєтський московський режим. Проте, триваючі од кількох віків заходи Москви - вирвати з душі українського народу його любов і відданість Рідній Церкві — не дали їй бажаних наслідків. При кожній новій історичній нагоді наш народ стає до стихійної відбудови надщерблених ворогом мурів своєї Святині. Останньою такою нагодою була друга світова війна в рр. 1939-45, коли в умовах німецької окупації України, не менше жорстокої від московської, знову дійшло до стихійного відродження УАП-Церкви, від низу в парафіях і аж до відновлення власної Ієрархії. Цей вже історичний факт свідчить, яку важливу функцію в організмі нашої нації визначило Боже Провидіння Церкві українського народу.

З черги другий, також уже історичний факт. УАП-Церква, як живий і діючий організм, існує сьогодні в багатьох країнах вільного світу, скрізь там, де людині вільно визнавати Бога і жити з Ним. Цей великої ваги факт треба вважати за вияв волі Божого Провидіння, яке немічне лікує, а недостаюче поповнює. Це чудесне волевиявлення має й свою мету, а саме: дати дітям української нації поза Батьківщиною змогу і силу переховати найдорожчий її скарб — Українську Православну Церкву.

До головних завдань нашого Собору належить: виявити сучасний стан Українського Православ'я взагалі, а в діяспорі зокрема. Одначе, годі виявити сучасне положення нашої Церкви, не згадавши про сучасний стан християнства взагалі, а Вселенського Православ'я зосібна.

Отож, як цілість, християнство переживає велику кризу, головною причиною якої є наявність у ньому кількох центрів церковної диспозиції, що від віків між собою конкурують. Друга з черги причина те, що найбільші центри церковної диспозиції, заздрісно боронячи свої власні позиції, постійно спізнювалися з усучасненням християнського світогляду та з достосуванням його до умов і обставин, що їх приносила кожна нова у житті суспільства доба. Це з черги довело до закостеніння організаційної структури Церкви. До кризи довів і догматизм у віронавчанні й практиці, що його вперто культивують ще й досі проводи найбільших християнських скупчень, зокрема Римо-Католицька Церква. Поглиблює сьогодні кризу й посилений змаг за політичні впливи в світі, зокрема імперіялістична політика Москви, що її назовні прикрито комуністичною ідеєю, яку теперішні московські можновладці пробують обернути в нову релігію. Саме тому кілька десятиліть Москва веде пляновий наступ на все християнство з явною метою знесилити його.

Крім того діють у кожному християнському скупченні й відосередні сили, невдоволені з існуючим у тих скупченнях станом. Трагічні під цим оглядом відносини існують тепер у найбільшому християнському скупченні, якими є Римо-Католицька Церква. Ця Церква переживає чи не найбільшу внутрішню кризу, основною прикметою якої є зростаючий на силі конфлікт між верхами Церкви і рядовим духовенством. В останніх роках Римо-Католицька Церква має все менший і менший доплив молодих священиків, а ті, що вже ними були або є, масово тікають із духовного стану або понад міру захоплюються нуртуючими в сьогоднішньому світі різними ідеями, які дуже часто не мають нічого спільного з Церквою і її призначенням. Характерні під цим оглядом настрої існують тепер серед католицького духовенства в країнах Латинської Америки, де значна частина молодих священиків опинилася в полоні комуністичних с п е к у ляцій. Варте уваги й те, що, не зважаючи на наростаючі усередині Римо - Католиц ь к о ї Церкви суперечності, її провід пробує й далі вести свою традиційну політику експансії, метою якої було і є — з д о б у т т я нових теренів і включення людей на них у систему Римо - Католицької Церкви. Річ очевидна, що політика експансії Римо-Католицької Церкви тільки поглиблює кризу, що її переживає все християнство.

Як знаємо всі, зір проводу Римо - Католицької Церкви спочиває від віків і сьогодні на теренах Східньої Европи, конкретніше — на території, позначеній тепер літерами СССР. Захоплення задумом здобути ці терени для місійних експериментів доводить Ватикан до курйозних і трагічних у наслідках ситуацій. Бажаючи вже тепер бути присутнім на тих теренах, Ватикан затіснює все більше й більше контакти з атеїстичним урядом Москви, який то уряд, до речі, ось уже понад 50 років послідовно, вперто і не перебираючи в засобах працює над знищенням християнства, визнавши його за свого найбільшого ворога не тільки в СССР, але і поза його кордонами. Властивий Римо-Католицькій Церкві інтернаціоналізм, як видко, улегшив Ватиканові нав'язати контакти з інтернаціоналістами комуністичного толку. Річ зрозуміла, — за інтернаціональні контакти треба теж платити, а тому Ватикан і далі не толерує національних тенденцій у лоні своєї Церкви, які раптово постали в ній після Другого Ватиканського Собору. Трагічним під цим оглядом прикладом є трагедія Української К а т о л и цької Церкви.

Нарешті, заздрісно обороняючи вимріяний Римо-Католицькою Церквою примат серед інших християнських Церков, ця Церква й далі майже осторонь стоїть від тих рухів, що спрямовані на оздоровлення всього християнства, чим, очевидно, поглиблює кризу в ньому.

Коли йдеться про Вселенське Православ'я, то й воно стало перед великими іспитами. Його на щастя, роздирають не догматичні суперечки, як це має місце в Римо-Католицькій Церкві, а демократизм, що його присвоїли Православній Церкві Первоучителі і Отці Вселенських Соборів, і, що найважливіше, шанування національ н и х властивостей в житті кожної помісної православної Церкви, зберегли в основному В с е л е н с ьку Православну Церкву, як цілість. Крім того, властива Вселенській П р а вославній Церкві соборність у керуванні нею давала змогу добачити скорше віджиле й достосуватись до нових обставин у житті всього людства. На жаль, процеси, що оновлюють Церкву, часто переривались, зокрема тоді, коли над Церквою тяжіла держава, що звичайно бажала поставити її собі на послуги. Особливо стримуючим поступ Вселенського Православ'я було постання Московської патріярхії, беззастережно відданої московським царям і їхній імперіялістичній політиці, начальним гаслом якої стало: — „Москва — це третій Рим, а іншим уже не бути".

(Далі буде).

Поетеса Патрикія Килина

В п'ятницю 19-го листопада о год. 7:30 вечора в Плянетарії Манітобського Музею „Людина і природа", при 190 Руперт вул., Український Студентський Літературний Кружок (УСЛК) при Манітобському університеті й Об'єднання Студентів Манітобського Університету (АМСУ) влаштовують літературний вечір двох відомих поетів-модерністів з „Ню Йоркської групи" — Патриції Килини і Юрія Тарнавського. Того ж дня в пообідніх годинах вони виступлять перед студентською авдиторією в кемпусі Манітобського університету з читанням своїх творів англійською мовою.

Патриція Килина є автором повісти „Останнє сторіччя", опублікованої в цьому році в американському видавництві. Патриція Килина — це псевдонім американської письменниці з дому Воррен, яка в 1957 році зацікавилася українською літературою, вивчила українську мову і видала досі три книжки: „Трагедія джмелів", 1960 рік, „Леґенди і сни", 1964 р., і „Рожеві міста", 1969 р. Має готову до друку поему „Надзвичайне розп'яття". Її поезії теж друкуються в українських і американських журналах. Крім того вона перекладає на англійську мову новелі В. Стефаника й оповідання М. Коцюбинського. Зі своїм чоловіком, поетом Юрієм Тарнавським, перекладає на англійську мову українські „Думи", які вкоротці будуть опубліковані у Видавництві Гарвардського університету.

Англійською мовою, крім вищеназваної повісти, написала п'єсу „Вершники", збірку поезій „Зелена фуга" і збірку оповідань „Картини для розп'яття".

Ступінь бакалявра одержала на Мангаттенвіл коледжі в 1957 р. В цьому ж році одержала першу нагороду (Фірст Сторі Авард) журналу „Атлантік Монтлі". Вона працює в редакції "The Reader's Digest" і "Antiques"

Ділянка її зацікавлення — це східня мітологія, культура старого Єгипту, килимарство, як також легка атлетика, зокрема маратонські біги й брала участь зі своїм чоловіком у національному маратонському змаганні в Бостоні і в Ню Йорку.

У вересні, ц. р. була учасником Українського Канадійського Фестивалю Мистецтв у Лейкгед університеті в Тандер Бей.

На літературному вечорі для української громади читатиме свої українські поезії.

Студенти запрошують нашу громаду на літературний вечір і зустріч з поетесою

Р.

НА КВІНСІ В НЮ ЙОРКУ ГРАБІЖНИК ПРИЙШОВ до банку на Юніон Тернпайку і забрав у зляканої касирки чимало грошей. Однак, його зфотографував засекречений фотоавтомат, а крім того — злочинець дістав майже всі гроші підфальшовані, приготовані банками для таких „відвідувачів". Також справжні гроші були зареєстровані за числами й серіями, що допомагає ЕфБіАй розшукувати злодіїв.

ВІДБУВСЯ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Ліги стейту Н. Йорк, п-і Коген) гол. директор цієї ж Ліги(і п. Мейз (представник Державної Адміністрації Кред. кооператив).

Крім очевидно і постійного зростаючого зацікавлення серед присутніх проблемами української кредитової кооперації та її потенціяльними можливостями, відрадним явищем цьогорічного З'їзду ТУК була участь нового кооп. „нарибку" в особах трьох молодих кооп. діячів д-ра Я. Гарасимовича, Я. Ганкевича і д-ра Б. Антоновича, які виступили із доповідями на актуальні кооп. теми.

Головну доповідь, яка чітко сформулювала напрямні дій української кооперації в Америці, виголосив відомий кооп. діяч голова Ради ТУК дир. Омелян Плешкевич з Чикаго.

Під час бенкету, яким кермував голова екзекутиви інж. Дм. Григорчук з Чикаго, виголошено ряд промов, а з них на окрему увагу заслуговує виступ представника уряду п. М. Ґреґорі, який пригадав українським кооператорам, що цьогорічний З'їзд має неабияке значення, бо ж він відбувається в соті роковини з дати заснування першої української кооперативи на землях України—на Полтавщині, 1871 р.

Другого дня нарад відбулися загальні збори, під час яких прослухано звітів уступаючої управи, продискутовано ряд проблем і обрано нові керівні органи ТУКУ-у в такому складі: почесний голова: проф. д-р Б. Мартос; голова Ради ТУК—дир. О. Плешкевич (Чикаґо), члени Ради з Чикаґо: Р. Вігун, Р. Мицик, Дм. Григорчук, Я. Ганкевич, М. Панасюк; з Дітройту—д-р М. Дужий, М. Мушинський; з Ню Йорку—мін. Ю. Ревай і А. Залізко; з Нюарку—В. Стефанович; з Філядельфії—п. І. Куземський; з Йонкерсу—Л. Футала; з Гартфорду—Роксоляна Гарасимів; з Рочестеру В. Гавриляк.

Крім цього обрано Контрольну Комісію (А. Артимович, Мих. Яремко, І. Гула, П. Вигінний, і М. Коць). Товариський Суд і дві комісії: дослідчо-плянувальну і статутову.

Екзекутивним директором переобрано інж. Дм. Григорчука з Чикаґо і в цьому місті перебуватиме централя Товариства. З'їзд вислав вітальні телеграми Верховному Архиєпископові і Синодові українських Владик у Римі та новообраному Митрополитові УПЦ—Владиці Мстиславові.

Іван Манило-Дніпряк

СТЕП

Люблю я степ, безмежний
і співучий,
Де вітер котить хвилі
запашні,
Де люд мій рідний і робучий
Поклав пісні на серденько
мені.
І ось я йду розлогим рідним
полем.
Пшениця ген вклоняється.
Вітри
Ведуть на поводах
блакитним морем
Хмарини прозірні в осяяні
світи.
О, хто їх там ще тепло
привітає?
Де другий є Дніпро
й надхнення, як у нас?

Це ж тут творив на
мрійному розмаї,
На хвилях бурянних
улюблений Тарас.
Він тут ходив, величний
і могучий...
І на межі, схилившись
поміж трав,
Наллятї колоски, шумливі
та колючі,
Гарячими устами цілував.
І далі йшов по травах
придорожних.
Похилену хатину в далині
Він бачив зором ніжним
і тривожним,
І виростали спомини сумні.
Ось на подвір'я вийшла
молодиця.
— Ідіть до інших... Гірко
і без вас!..
А він: „Яриночко!.. Моя
перепелице!"

— Невже це ти, коханий
мій Тарас?
Ти ж юнаком пішов
з домівки, брате,
Веселий, дужий, з чубом
ще густим,
А повернувся в придніпрову
хату
Сивоголовим, немічним,
старим...
„Я волочив кайдани по
пісках сипучих,
Під шапкою солдата
постарів,
Та український степ,
незміряний, родючий,
В моїй душі бренів піснями
кобзарів.
І кликав я сталить сокиру
гнівом,
Аби неправду побороть
навік,
Щоб пісню волі в колоскові
ниви
Міг заплести великий
трудівник!"

Люблю я степ, Дніпро
і сиві кручі,
Де вітер котить хвилі по
гаях,
Туди, аж до Карпат, де люд,
як ми, робучий,
І де гримить наш гнів
в нездушених піснях.
(З книги „Грім за зорею")

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ! Цю поезію надрукували „Вільний Світ", „Українець в Австралії", „Нові Дні", „Укр. Народне Слово", „Наш Клич", „Укр. Слово" (Арґент.), „Укр. Прометей" та ін. Свої відгуки про мої поезії, поради та грошові датки на видання нових книжок висилайте на адресу: Mr. I. Manylo, Cumberland Rd. Millville, N.J. 08332, USA
(Передрук дозволений)

ВИСТАВА „ЗА СЕСТРОЮ" У ЧИКАҐО

Чикаґо. — 14-го листопада, о год. 4 по пол. у залі школи Шопена відбудеться тут „За сестрою" — інсценізація Любомира Цепинського повісти Андрія Чайківського. Молодеча театральна студія при парафії св. Володимира й Ольги в Чикаґо ставить прем'єру цієї інсценізації популярної повісти з козацьких часів. Понад 60 юних артистів виступатиме разом з професійною оркестрою. В інсценізації багато співів і танців. Мистецьким керівником є Любо Цепинський.

Купуйте в підприємствах, які оголошуються в „Свободі"!

В Чикаґо вшановано основників Клюбу Заслужених УНС Т. Шпікулу, М. Ткачука і М. Семкова

(Закінчення зі стор. 1-ої)

відзначених та їх дружин, інж. Дорошенко представив о. протопресв. Д. Білецького, о. монс. Петра Леськова, головного секретаря УНС д-ра Ярослава Падох, кол. першого заступника гол. предсідника інж. Степана Куропася, кол. гол. контролера д-ра Романа Смука, Івана Іванчука, кол. голову Округи Миколу Олека, головних радних проф. Мирона Куропася і Євгена Репету і секретаря Округи Михайла Ольшанського. Після Многоліттєвія і вечері, головну промову вечора виголосив д-р Я. Падох. Згадавши пам'ять вельми заслужених для УНС і чикаґівської Округи, недавно померлих союзових діячів сл. п. Теодозія Носієвича та проф. Івана Михальцевича, які прямо зі союзової праці, не перериваючи її, відійшли передчасно з цього світу, промовець з'ясував в історичній перспективі початки УНС, його мету й методи праці, серед яких „ходження в народ", чи як прийнялося в Союзі говорити, „хожденіє по мукам", тобто відвідування наших громадян для приєднування їх до союзової громади, було й залишилося найважчим, але й найуспішнішим засобом здобуття успіху. Підкреслюючи надрядну вагу УНС в нашім житті, як, в минулім так і у сучасности, промовець представив приявним трьох діячів, як найбільш типових і найбільш успішних громадських працівників, які велику частину свого життя присвятили майже виключно громадській роботі, передовсім на союзовій ниві. Були вони й є досі найбільш типовими мандрівними організаторами нашої громади в цім краю. Представляючи їх поодиноко, промовець подав імпонуючі числа років їх громадської праці: Тарас Шпікула від рівно сорок років є секретарем свого великого 221-го Відділу, а 38 років — головним радним УНС. За всі ці роки він зорганізував понад 2.000 нових членів. Найстарший і найбільш заслужений постійний професійний організатор УНС Микола Ткачук уже понад чверть сторіччя проводить на постійній союзовій, вельми успішній праці, в чому не спиняє його ні недуга, ні поважний вік, ні інші перешкоди. Третій в цій заслуженій трійці, Михайло Семків, вже понад 25 років виконує обов'язки свого майже півторатисячного 379-го Відділу й кожного року є поміж найкращими організаторами всього УНС, при чому його найкращим помічником є його син.

Після представлення приявних окружних організаторів Андрія Іванюка і Михайла Ольшанського, д-р Падох склав відзначеним і їх дружинам спеціяльну подяку від Екзекутиви й разом із пп. Дорошенком, проф. М. Куропасем і обл. організатором Є. Репетою вручив їм пам'яткові золоті годинники та почесні грамоти, а заля відспівала вдруге гучне „Многая літа". Після вдалого виступу пластового гуртка „Русалки", в який входили юначки Панчук, Когут, Скуб'як, Комаринська і Шевчук, що при власному акомпаньяменті на гітарах відспівали ряд пісень, промовляли ще й складали ґратуляції відзначеним кол. гол. контролер д-р Роман Смук, кол. заст. гол. предсідника інж. Степан Куропась, Микола Олек в англійській мові та гол. радний Євген Репета. Промовці підмічували, що це вперше відбувається таке свято подяки заслуженим діячам і що слід би було такі вечорі частіше влаштовувати й щорічно проголошувати найкращого союзового діяча і діячку на терені Чикаґо. Це вдале свято, яке відбулося серед родинного настрою в приявности понад 130 осіб, закінчив словом від себе і других відзначених гол. радний Тарас Шпікула дякуючи за труд і подарунки, а передусім за братське відношення союзової громади до своїх працівників. Молитва, яку провів о. монс. Петро Леськів, завершила це свято подяки.

Пропонують випустити дводоларові банкноти з портретом жінки-суфражистки

Вашингтон. — Конгресмен Сімор Гелперн, підтриманий 32 конгресменами, вніс до Конґресу законопроєкт про відновлення друкування дводоларових банкнотів. Їх друкували до 1966 року. Між ін., серед людей існував забобон, що дводоларові банкноти приносять нещастя, і щоб його „позбутись", люди відривали один ріжок з таких грошей ... На пропозицію конгресмена С. Гелпнера і його колеґ, на нових дводоларових банкнотах мали б друкувати портрет не президента чи міністра фінансів, як то звичайно раніше було, а портрет Сузен Б. Ентоні — борця за емансипацію жінок у 19 сторіччі, провідниці „суфражисток". „Суфраж" — французьке слово й означає „терпіння", чи „біль".

Допомога студіюючій молоді в Ст. Кетеринс

Товариство Українських Професіоналістів та Підприємців в Ст. Кетеринс реорганізовано в 1969 р. Т-во взяло собі за мету:

1) Поширювати своє членство та допомагати собі взаємно;

2) підтримувати морально і фінансово такі чи інші акції загальноукраїнського характеру;

3) поглиблювати знання своїх членів через доповіді й дискусії на різні теми проваджені відповідними кваліфікованими людьми;

4) допомагати зорганізовуватись українській студіюючій молоді при Брок Університеті та помагати їй поширювати український світогляд на їхнє окруження;

5) уділяти щорічно фінансову допомогу у формі стипендій — студентам, які: — отримають найвищу оцінку в науці, беруть активну участь в українському житті і наявно потребують фінансової допомоги.

Через перші два роки головою Т-ва був адвокат Б. Долішний, а під сучасну пору головою є С. Василів.

В цьому році Т-во наділило двома стипендіями в сумі по — $150.00, — Володимира Пилипчука і Богдана Дякова — обидва на третьому році студій при Брок Університеті і вони жителі міста Ст. Кетеринс.

У пляні Т-ва є продовжувати подібні стипендії кожнорічно.

Управа Т-ва закликає всіх тих українських професіоналістів і підприємців на Ніягарському півострові, які є ще поза межами опісі зорганізованої клітини, включитися в її ряди, щоб спільно і солідарно заступати права нашої спільноти в Канаді та в інших країнах українського поселення.

С. В.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕДВАРД ГІТ ПРИВІТАВ юґославського президента Тіта, як той вийшов із літака совєтського типу „Ільюшін" на летовищі під Лондоном, під час зливного дощу. Наступного дня королева Єлисавета II приймала Тіта обідом. Тіто зупинився у Лондоні на два дні у поворотній дорозі до Юґославії із своїх відвідин в Америці й Канаді.

У КЕНІЇ В АФРИЦІ ПІВТОРАРІЧНА ПОСУХА ПОГРОЖУЄ катастрофою людям і звірятам. У найбільшому у світі заповіднику для диких звірят згинули вже сотні слонів. Це найдовша посуха в історії тієї країни та цілої Африки.

Під патронатом —
СВІТОВОЇ КООРДИНАЦІЙНОЇ ВИХОВНО-ОСВІТНОЇ РАДИ (СКВОР) при СКВУ
у співпраці з
Дослідно-Плянувальною Комісією (ДПК) при Головній Пластовій Булаві й у співпраці з Виховно-Дослідним Комітетом (ВДК) при Українському Народному Союзі

УСІ — Український Соціологічний Інститут

— влаштовує —

в суботу, 13-го листопада 1971 р.

НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ

на тему

„Збереження національної тотожности в українських поселеннях"

ДОПОВІДАЮТЬ:

1) Д-р **ВОЛОДИМИР НАГІРНИЙ**, Нюйоркський Міський Університет — „Уведення у тему". Він же відкриває й проводить Конференції.
2) Мґр. **ГАЛИНА ДУДА**, докторант Гарварду — „Проблеми й можливости українського шкільництва в США".
3) Мґр. **МИРОН КУРОПАСЬ**, докторант Чикаґівського університету, голова ВДК при УНС — „Розвій поняття етнічної ідентичности серед українців в США".
4) Д-р **ІВАН ГОЛОВІНСЬКИЙ**, Ратґерський університет — „Духова криза й проблеми збереження національного ідеалу".

КОНФЕРЕНЦІЯ є першою зі серії запляннованих СКВОРадою, дослідних конференцій на цю тему.

Початок о год. 3-ій після полудня

Місце: Український Інститут Америки
2 Іст 79-та вулиця, Ню Йорк, Н. Й. 10021

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ, НЮ ЙОРК

П'ятниця, 12-го листопада 1971 року
год. 7:30 веч.

ПОВАКАЦІЙНІ ВРАЖЕННЯ

Б. РЖЕПЕЦЬКИЙ

ІСЛЯНДІЯ — Національне свято: 1971 р. — рік манускриптів;
ФРАНЦІЯ — на роздоріжжі — туристика чи політика?

Відчит ілюстрований прозірками.

ТЕАТРАЛЬНА СТУДІЯ МОЛОДІ
ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ КАТОЛИЦЬКІЙ ПАРАФІЇ СВ. ВОЛОДИМИРА І ОЛЬГИ в ЧИКАҐО, Ілл.
ВПЕРШЕ НА СЦЕНІ — ПРЕМ'ЄРА

Неділя, 14 листопада 1971, год. 4-та по пол.
ЗАЛЯ ШКОЛИ ШОПЕНА в ЧИКАҐО, Ілл.

ЗА СЕСТРОЮ

ЗА ПОВІСТЮ А. ЧАЙКОВСЬКОГО В ТРЬОХ ДІЯХ

Інсценізація і мистецьке керівництво — Любо Цепинський. Музичне оформлення — Орися Покорна. Інструментація — Роман Андрушко. Хореографія — Л. Цепинська і О. Вдовиченко. Проєкт костюмів — Дана Дикий.

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Приятелями,
що дня 7-го листопада 1971 року у Вінніпеґу, відійшов у Вічність
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і ДІДУНЬО

бл. п.

ВОЛОДИМИР РИБЧУК

нар. 10-го червня 1900 р. в Городенці, Україна.

ПАНАХИДА — у середу, 10-го листопада 1971 р. у похоронному заведенні Завідовського.

ПОХОРОН — відбудеться в четвер, 11-го листопада 1971 р. о год. 10-ій ранку з того ж заведення до церкви св. Миколая, а опісля на місцевий український цвинтар.

У глибокому смутку:

МАРІЯ — дружина
ЗЕНОВІЯ НИКИФОРУК — дочка з мужем ВАСИЛЕМ, Ню Йорк
НЕСТОР РИБЧУК — син з дружиною, Вінніпеґ
МАРІЯ ДЗЯДИКЕВИЧ — сестра з рідньою в Польщі
КОРНЕЛЯ СОБОЛЬ — сестра з мужем РОМАНОМ і рідньою, Гартфорд, Конн.
РОМАН НИКИФОРУК — внук з дружиною ЛЮБОЮ, Ню Йорк
ВІРА НИКИФОРУК — внучка, Ню Йорк
ВОЛОДИМИР РИБЧУК — внук з дружиною ДІЯНОЮ, Вінніпеґ
НЕСТОР та ІГОР РИБЧУК — внуки, Вінніпеґ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
З глибоким смутком повідомляємо про смерть

Доктора ОЛЕКСІЯ КОЗЛОВСЬКОГО

Член-науковий співробітник Академії, довголітній секретар, викладач й організатор Української Господарчої Академії в Подєбрадах та УТГІ (Регенсбурґ, Мюнхен і Ню Йорк).

Родині і Друзям Покійного висловлюємо щире співчуття.

УПРАВА УВАН у США

Подаємо до відома сумну вістку,
що 13-го вересня 1971 року відійшов у Вічність
у Львові, на 86-му році життя
наш Вуйко

ВОЛОДИМИР СОЛЛОГУБ

кол. ґімназійний учитель в Перемишлі і Чорткові.

СВЯТА ЛІТУРГІЯ ЗА СПОКІЙ ДУШІ ПОКІЙНОГО буде відправлена в СЕРЕДУ, 8-го ГРУДНЯ 1971 р. о год. 7-ій веч. в Церкві НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ ПДМ у ДІТРОЙТІ.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

БОГДАН І. ЛОНЧИНА
ІРИНА М. ВИННИЦЬКА

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Василя Шерея

і добру пам'ять про Нього, складають свої пожертви у Фонд Видання Літературної Спадщини Володимира Винниченка при УВАН:

Петро А. Плевако, Париж	$20.00
Зіна і Микола Миськів, Ню Йорк	20.00
Ганна і Петро Добрянський, Джансон Сіті	20.00
Марина і Юрко Зеленський, Ню Йорк	20.00
Олександра і Петро Марченко, Ню Джерзі	25.00
Олександра і Теодор Костюк, Сиракюзи	25.00
Антоніна і Леонід Гусак, Ню Джерзі	25.00
Д-р Віталій Богданів, Ню Йорк	25.00
Єлисавета Сілецька, Ню Йорк	10.00
Вадим Андрієвський, Ню Йорк	10.00
Раїса і Григорій Костюк, Ратерфорд	50.00

Замість квітів на могилу
бл. п. ОЛЬГИ КВАСНИЦІ
на Фонд „Церква в Потребі"
складає 10.00 долярів.

Шановній Родині щиро-сердечні слова співчуття.

Стефанія ВАРЕХА

Замість квітів на свіжу могилу
Незабутнього Друга і Побратима по Зброї
сл. п. ЛЕВА ЛЕПКОГО
кол. старшини Леґіону УСС і УГА
складаю 25.00 долярів
на Дар Українському Воєнному Інвалідові.

ПЕТРО ПОСТОЛЮК

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. кол. Старшини УСС ЛЕВА ЛЕПКОГО
склали на Дар Українському Воєнному Інвалідові:

Братво Українських Січових Стрільців	$25.00
Видавнича Кооператива „Червона Калина"	25.00
Д-р Володимир Галан	10.00
о. Радн. Василь Головінський	10.00
Іван Поритко	10.00
Микола Горішний	5.00

ОСЕРЕДОК СУМА ІМ. ГЕН.-ХОР. Т. ЧУПРИНКИ в НЮ ЙОРКУ — влаштовує

ВЕЛИКУ ОСІННЮ ЗАБАВУ

Субота, 13-го листопада 1971 року
Початок забави год. 9-та веч.

Авдиторія школи св. Юрія
215 Схід 6-та вул., Ню Йорк, Н.Й.

В ПРОГРАМІ ЗАБАВИ
ВИБІР КОРОЛЕВИ ОСЕРЕДКУ СУМА
Грає популярна оркестра БОГДАНА ГІРНЯКА
Аранжер забави — ГРИГОРІЙ ЦИБРІЙ
Столики замовляти в Канцелярії Осередку СУМА.
Вечірній стрій побажаний.
На забаву щиро запрошуємо Українське Громадянство м. Ню Йорку й околиці.

КОМІТЕТ ЗАБАВИ

КУРТУАЗІЯ Й ІРОНІЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

(Імаж д'Епіналь) Совєтського Союзу як великої потуги, що роздає всілякі благодаті та мир усьому світові.

„Слухаючи цю дивовижну промову, малося враження, що вона вийшла з бюр спеціяльної установи в Москві, яка працює, щоб нав'язати людям опінію про СССР, досить віддалену від дійсности. Вислухавши цю безбарвну красномовність, хотілося б поставити питання: Чому п. Брежнєв знизився (сік! — С. Н.) до роботи, призначеної для ТАСС'у і „Новостей"? Він має комплекс перед Заходом, якого не знає, то як же він думав здивувати його такими „досягненнями"? Чому організатори цієї поїздки погодилися, щоб текст, якого ніхто перед тим не переглянув, ударив, наче молотком по голові, телевізійних глядачів, більшість яких, до речі, зразу запротестувала?

„Ми сказали „фальшива нота". Це без найменшого сумніву. Вона шкодить не тільки тому, хто її допустився, але й узагалі франко-совєтській приязні — великій ставці цієї подорожі. Не сміла бо мати доступу така дитинна пропаганда, що відібрала їй увесь блиск".

Робер Ляконтр у статті „Посмак свободи", щоправда, не думає, начебто Брежнєв „знижувався" до агітки; зате він теж наївно думає, що його можна у чомусь переконати чи навчити.

„Брежнєв не знає Заходу, — пише він, — хіба зі звітів дипломатів. Але немає нічого фальшивішого, як дипломатичні звіти, і нічого правдивішого від самого життя. Він побачив тут юрби людей, які йдуть, куди хочуть, які говорять те, що думають, громадян, які не бояться критикувати свій уряд . . . і уряд який не боїться показати опозицію. Він, мабуть, не встиг побачити заповнених крамниць, ні безлічі авт, які дають уявлення про нашу економічну силу. Він слухав „Інтернаціонал", який співав його ж „клясовий ворог" зі своїми провідниками. Він міг зрозуміти, що є бідні, які його ненавидять, і багачі, які до нього підлабузнюються.

„Уперше в житті Леонід Ілліч був поштовхуваний народом. („буcкулє пар ле пепль"). Він бачив наших вільних комуністів, що його оплескували, але ніколи не погодилися б утратити волі... Але він не бачив тих, які не простили йому „Праги", ні втікачів, що шукали у нас азилю, а тепер їх вивезли на Корсику, ні жидів, які хочуть звільнити з СССР своїх співвизнавців. Протягом цих шести днів він міг зрозуміти, що люди змагають передусім до свободи й миру".

Про те, які настрої нуртували під час перебування Брежнєва у Франції, найкраще свідчать політичні дотепи. Ось один з них із преси:

Діставши два авта в дарунок (від Рено і през. Помпіду), які пригодяться тоді, коли його „Рольс-Ройс" попсується і годі буде дістати запасних частин, п. Брежнєв, мабуть, пригадав собі анекдот з „Радіо - Єреван". Питання: Чи це правда, що на Красній площі у Москві роздають авта відвідувачам мавзолею Леніна? Відповідь: Ні, не на Красній площі у Москві, а на Невському проспекті у Ленінграді і не авта, а ровери, і їх не роздають, а крадуть . . .

Другий дотеп розказав радіокоментатор у вечірній програмі:

У Москві відкрили перший нічний бар з голими дівчатами і стріп-тізом. Проте, він не викликав сподіваного зацікавлення. Питають про причину директорів підприємства. На те вони: — Ніяк не можемо зрозуміти! Адже все дуже шиковне, а наші дівчата — всі члени компартії ще з 1932 року . . .

Отак французи надолужують собі вимушену цілотижневу ввічливість.

НА ПОЛІ КАРТОПЛЯНОМУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

державі, либонь, перевищила. А чи того, що залишилось, вистачить на власні потреби?

Такий запит виникає після заклику „Радянської України" з 18 серпня: „Берегти хліб!" Розповівши про високі врожаї цього року, герой соціялістичної праці чомусь ставить вимогу, що „треба покласти край марнотравству хліба і потурбуватись про економічне витрачання хліба в закладах громадського харчування".

У статті закликається робітників („господарівської держави") „привести до розуму людей, які печеними паляницями годують свиней, качок, гусей і кролів".

Залевнивши, що „нам не треба вдаватись до регляментації розподілу хліба", „Радянська Україна" ставить вимогу: „Але в одні руки відпускати треба тільки ту кількість, яка потрібна людині". Заклик до ощадности хліба не є ознакою доброго стану з хлібом. Подібне писала преса під час великої напруги з хлібом, за царювання Нікіти, коли в степовій частині України і в Білорусі дійшло до голодових бунтів селянства.

В пресі помітне занепокоєння повільністю заготівлі зерна. З Москви посилено вимагали якнайскоріше забрати в державні сховища зерно, не зважати на врожай і на те, скільки лишиться господарствам і населенню. „На жаль, писала „Правда" з 2 вересня, у керівників деяких господарств немає державницького підходу до виконання першої заповіді". В Магдалинівському р а й оні на Дніпропетровщині зібрали добрий урожай, „але вирішили залишити для худоби на 12 000 тонн більше, як намічали". На Дону й на Кубані теж огиналися з виконанням заготівлі. В Башкірії „в цю пору минулих років заготовлено зерна значно більше, як цього року". Хоч і автомобілів стало більше і дороги кращі.

Газети вимагали рішучих заходів. І їх, очевидно, вживали, як раніше, залишаючи часто господарства без кормів для худоби, а то й без продовольчого зерна. Москва вислала цього року армію контролерів і інженерів, які мали стежити, щоб господарства не утаювали справжнього врожаю і не знищили заготівлі зерна. В передовій „Правди" 2 серпня про це сказано: „Щоб поліпшити заготівлі в районах, краях і областях, були створені державні інспекції для купівлі і якости сільськогосподарських продуктів. Від армії (!) заготувачів багато залежить успіх діла. Інспекції покликані стати бойовими (!) державними органами на селі. А партійні організації зобов'язувалися „виховувати кадри в дусі суворого дотримування інтересів держави"

„Известия" з 27 липня, перегукуючись з „Правдою", вимагали, щоб і міські ради депутатів включились у заготівлю, організували суботники — помагали державі збирати, а головне заготовляти зібране. Силу - силенну натворено тих інспекцій і контролерів: урядових і добровільно - урядових, партійних і підпартійних — і всі вони оперативні, бойові. Все те, як гайвороння, стежило і повідомляло, хто думає затаїти врожай або не поспішає з виконанням „першої заповіді". Збирання врожаю в цьому році, за звідомленнями преси, перетворилось у фронт боротьби за заготівлю збіжжя. Яка ж велика прірва між народами, включеними в і м п ерський комплекс, і всевладною партією, яка править комплексом.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОН У ТАНТ ПЕРЕБУВАЄ в одному з нюйоркських шпиталів, діставши в головній кватирі Об'єднаних Націй завороти голови і болі в шлунку. Він хворіє на виразку шлунку, але лікарський бюлетин оптимістичний і заперечує потребу операції. У Тант перебуде в шпиталі яких два тижні.

НТШ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО СВОГО 100-РІЧЧЯ

(Продовження зі стор. 1-ої)

ця наших істориків, як підручник історії України, включно до найновіших часів.

Далі стверджено, що Головна Рада НТШ підготовляє, в порозумінні з науковими Секціями НТШ, збірники праць членів усіх НТШ в Европі, Канаді, ЗСА і Австралії. В цій серії видань появиться в 1972 р. повна бібліографія видань НТШ на протязі століття, в опрацюванні проф. д-ра В. Лева.

З черги Управа НТШ прийняла до відома звіт голови Ювілейного Комітету проф. д-ра О. Андрушкова і схвалила запроєктований плян збірки ювілейних дарів на терені ЗСА та технічного переведення Ювілейної Наукової Конференції НТШ, яка має відбутися в днях 23 - 24 листопада 1973 р. заходами всіх наукових Секцій НТШ і нового наукового дfootosту. Плян цієї Конференції має незабаром виготовити Головна Рада НТШ.

Довшу дискусію усіх членів пленарного засідання Управи викликало питання пожвавлення праці наукових Секцій на терені ЗСА. Підкреслено потребу льояльного виконування членських статутових обов'язків кожного дійсного члена, члена-кореспондента та звичайного члена — співпрацювати у своїй фаховій Секції, з її Комісіями та науковими Інститутами. Рішено звернутися до дирекцій Секцій, щоб вони видали до своїх членів відповідний заклик щодо виконування цього статутового обов'язку, бо лише спільними зусиллями буде можна гідно відзначити ювілей сторіччя Товариства.

У зв'язку з потребою пожвавлення співпраці Секцій, для відзначення ювілею НТШ, Управа прийняла звіт голови проф. д-ра М. Стахова в справі наради членів Історично-Філософічної Секції з близьких околиць Ню Йорку, що відбулася 16 жовтня 1971 р. Ця нарада проходила під почесним предсідництвом найстаршого дійсного члена цієї ж Секції проф. д-ра Миколи Чубатого. На цій нараді висловлено однозгідно думку, що нова дирекція Історично - Філософічної Секції повинна бути обрана з терену ЗСА, бо в ЗСА є значна більшість усіх дійсних членів цієї ж Секції, а разом з Канадою ці дійсні члени творять дві третини всіх членів Секції. З огляду на перебування теперішньої дирекції цієї Секції в Сарселі, праця більшости членства цієї Секції на американському континенті не могла так розвинутися, як цього вимагала потреба. За цим проєктом промовляє також факт, що на терені ЗСА знаходяться тепер десятки нового доросту науковців - українців, які повинні бути охоплені спільною працею є Секції.

Управа прихилилася до проєкту Ініціятивної групи, щоб в рямках НТШ оснувати окремий Український Історично-Суспільний Інститут із завданням всебічно розвивати і поглиблювати студії історії України, її культури, історії її суспільно-економічного життя і державнотворчих досягнень. Цей спеціяльний Інститут має діяти на статутовому „Правильнику", в рямкках НТШ.

З черги Управа НТШ вислухала звіт філологічної Секції про працю Термінологічної Комісії при НТША. Щоб оминути можливе непорозуміння в громаді стверджено, що Термінологічна Комісія НТШ, існуюча при Філологічній Секції, і окремий Термінологічний Центр, створений для тіснішої співпраці у ділянці термінології разом з УВАН та деякими професійними організаціями не мають нічого спільного з недавно створеним т. зв. Дослідним Інститутом мови під фактичним керівництвом інженера К. Церкевича.

Управа НТШ запросила наукового секретаря проф. д-ра В. Стецюка, — який, будучи недужим, був неприявний — виготовити в найближчому часі плян наукових конференцій НТШ на другу половину акад. року 1971-72. При тому Управа постановила звернутися до Генерального Секретаря Г.Р.НТШ з проханням виготовити проєкт Ювілейної Наукової Конференції з нагоди століття НТШ у 1973 році.

З черги фінансовий референт інж. Р. Кобринський склав вичерпний звіт з фінансового стану Товариства. На закінчення прийнято у звичайні члени НТШ чотирьох кандидатів та полагоджено низку адміністраційних справ.

В УВАН відбулася конференція істориків і дослідників суспільних наук

(Закінчення зі стор. 1-ої)

провідних кіл. В доповіді віддано багато уваги також політиці екзильного уряду УНР. У доповіді „Українська проблема в Польщі і політика компартії Західньої України" Роман Сольчаник подав висліди своїх наукових дослідів над історією Комуністичної Партії Західньої України в роках 1919-1925. Знайшовши доступ до маловідомих і важкодоступних матеріялів, таких як протоколи нарад і конференцій КПЗУ і Комуністичної Партії Польщі, — Р. Сольчаник встановив багато цікавих фактів з діяльности тієї організації, досі ще ніде не публікованих. Тарас Гунчак у доповіді „Галичина очима англійського генерального консула Савері", поінформував учасників конференції про звіти англійського консула у Варшаві Савері на тему становища українців в Польщі і дав до них свої пояснення. В дискусії виступали проф. І. Замша, проф. І. Бакало, д-р М. Прокоп, проф. Марта Богачевська-Хомяк, мґр Рейнарович та ін.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ОЛЕКСА ШЕВЧУК, член Відділу ч. 184, Т-ва „Верховина" в Ню Йорку, помер 30-ого вересня 1971 р. на 68-ому році життя. Покійний народився в 1904 р. у Слободі Золотій, Бережацького повіту в Україні, і став членом УНСоюзу в 1957 році. Залишив у смутку дружину Марію, сестрінка Василя Шевчука з Родиною і кузинку Катерину Папуга з родиною. Похорон відбувся 4-ого жовтня 1971 р. на українському цвинтарі в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Б. Ластовецький, секр.

КАРОЛИНА ЦАПИК, довголітня членка Відд. 112, Сестрицтва Преч. Діви Марії в Парма, Огайо, померла 13 вересня 1971 р. на 73-ому році життя. Покійна народилася 6 квітня 1898 р. в Старому Самборі, Україна, а членкою УНСоюзу стала в 1931 р. Залишила у смутку дочку Марію та синів Володимира та Миколу. Похорон відбувся 16 вересня 1971 р. на католицькому цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Марія Капраль, секр.

МИХАЙЛО СТИРАНЕЦЬ, довголітній член Відділу 76 в Нюарку, Н.Дж., помер 30-го липня 1971 р. на 76-ому році життя. Покійний народився в березні 1895 р. в с. Лісковате, пов. Добромиль в Україні. Залишив у смутку дружину, трьох синів і одну дочку. Похорон відбувся 2 серпня 1971 р. на цвинтарі „Гейт ов Гевен" в Гановер, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Салабун, секр.

ТИХОН ТЕЩУК, довголітній секретар Т-ва ім. С. Петлюри, Відд. 422 у Філядельфії, Па., помер 22 вересня 1971 р. на 76-ому році життя. Покійний народився 16 червня 1895 р. в с. Сломаки к. Кам'янця Подільського в Україні, а членом УНСоюзу став в 1950 році. Залишив у смутку дружину Теклю та дочок Галину й Любу. Похорон відбувся 27 вересня 1971 р. на українському православному цвинтарі в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Богдан Грицишин, секр.

АННА ПАНЬКІВ, довголітня членка Т-ва ім. Ів. Франка, Відділ 490 в Ірвінгтоні, Н.Дж., померла 8-го вересня 1971 р. на 80-ому році життя. Покійна народилася 28 листопада 1891 р. в с. Буцнів, пов. Тернопіль, Україна, а членкою УНСоюзу стала в 1937 році. Залишила у смутку чоловіка Івана, четверо дітей, вісім внуків і 9 правнуків. Похорон відбувся 11 вересня на Пресвітеріянському цвинтарі в Месревил, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Олена Чорномаз, секр.

АННА ШУЛКОВСЬКА, довголітня членка Сестрицтва Св. Богородиці, Відділ 125 в Чикаґо, померла 1 липня 1971 р. на 80-ому році життя. Покійна народилася 1 квітня 1891 року в Україні, а членкою УНСоюзу стала в 1937 році. Залишила у смутку дочку Геновефу та синів Володимира та Милтона. Похорон відбувся 5 липня 1971 року на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Анна Касіян секр.

АПОЛІНАРІЙ ЛУКАСИК, довголітній член Б-тва св. Володимира, Відд. 98 в Шенандоа, Па., помер 20 вересня 1971 р. Покійний народився в Україні, а членом УНСоюзу став в 1935 році. Залишив у смутку дітей: Теда, Честера, Ізабелу, Джін, Естеллю та Ірину. Похорон відбувся 23 вересня 1971 р. на цвинтарі св. Станислава в Шенандоа, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Ольга Дудиш, секр

СЕМЕН ВЕРЕМЧУК, член Відділу ч. 299, Т-ва ім. І. Франка в Боффало, Н.Й., помер 14 вересня 1971 р. на 69-ому році життя. Покійний народився 1902 року в Ковелі, Україна, а членом УНСоюзу став в 1962 році. Залишив у смутку дружину, дочку, зятя, троє внуків, тещів, шваґрів, шваґерку, ближчу й дальшу рідню в Америці, Україні та в Польщі. Похорон відбувся 20 вересня 1971 р. на українському православному цвинтарі св. Андрея в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Степан Сидорович секр.

КАТЕРИНА МОРИКАН, довголітня членка Б-тва св. Димитрія, Відділу ч. 288 в Бетлегем, Па., померла 8 жовтня 1971 р. на 78-ому році життя. Покійна народилася 7 січня 1894 р. в Турці, Україна, і стала членкою УНСоюзу в 1938 році. Залишила у смутку дочок Фені, Анну, Джені й Катерину, синів Івана, Петра, Френка, Павла й Карла, та сестер Фені й Юлію. Похорон відбувся 13 жовтня 1971 року на цвинтарі св. Йосафата в Бетлегем, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Дм. Мушастий, секр.

МИКОЛА БЕЛЕЦЬКИЙ, довголітній член Б-тва св. Володимира, Відділ 65 в Елізабет, Н.Дж., помер 6 жовтня 1971 року на 83-ому році життя. Покійний народився 1888 року в Золочеві, Україна, а членом УНСоюзу став в 1923 році. Залишив у смутку синів Володимира й Степана, чотирьох внуків і трьох правнуків. Похорон відбувся 9 жовтня 1971 р. на цвинтарі Розделл в Лінден, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Андрій Смит, секр.

МИХАЙЛО ШВІДРІК, довголітній член Т-ва Запорозька Січ, Відділ 325 в Брукліні, Н.Й., помер 17 вересня 1971 року на 79-ому році життя. Покійний народився в 1893 р. в Білорусії, а членом УНСоюзу став в 1944 році. Залишив у смутку дружину Ірину та дочок Ольгу й Анну. Похорон відбувся 21 вересня 1971 року на цвинтарі Мавнт Олівет в Маспет, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Цюпа, секр.

АННА ОЛЬГА ПАРФАНОВИЧ, довголітня членка Відділу ч. 171 ім. Лесі Українки в Джерзі Сіті, Н.Дж., померла 7 жовтня 1971 року на 68-ому році життя. Покійна народилася 30 серпня 1903 року у Львові, Україна, і стала членкою УНСоюзу в травні 1954 р. Залишила у смутку сестер Марію і Рожу з їхніми родинами. Похорон відбувся 9 жовтня 1971 р. на цвинтарі Св. Хреста в Норт Арлінгтоні, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Стелла Расн, секр.

ВОЛОДИМИР ТАРАН, член Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 325 в Брукліні, Н.Й., помер 28 вересня 1971 р. на 47-ому році життя. Покійний народився 1924 року в Самборі, Україна, а в 1962 році став членом УНСоюзу. Залишив у смутку дружину Лідію, дочку Ларису та сина Володимира. Похорон відбувся 2 жовтня 1971 р. на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Василь Цюпа, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6652. Тарзан відбирає пілотові револьвер

В той час, як Чулю уважно придивляється з джунґлі, фахово, нишком і мовчки Тарзан підкрадається позаду молодого пілота — який його не помітив.